

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-15205-022
Otsuse kuupäev	21. veebr 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Kai Amos, liikmed Anastasia Nezgovorova, Andry Krass
Tarbija	
Kaupleja	Eesti Keskkonnateenused AS, 10277820
Tarbija nõue	Tuvastusnõue
Asja läbivaatamise aeg	25. jaan 2023

Resolutsioon:

1. Rahuldada tarbija avaldus osaliselt. Tuvastada, et tarbijal puudub kohustus tasuda arve nr KHLO22019366 osas toimunud võla sissenõudmiskulusid 15 euro ulatuses.

Kui vaidlevad pooled otsusega ei nõustu, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ärakirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija pöördus tarbijavaidluste komisjoni poole järgmistel asjaoludel: kaupleja osutab tarbijale jäätmeveoteenust ja esitab teenuse eest arve. Tarbija ei saanud 2022.a aprillikuus osutatud teenuse arvet kätte ja ei saanud seetõttu tasu maksta. Kaupleja saatis 27.07.2022 tarbijale arve maksmise meeldetuletuse, tarbija teatas koheselt tagasikirjaga, et ei ole arvet saanud. Kaupleja andis nõude üle inkassole. Tarbija sai 20.09.2022 Julianus Inkasso OÜ-st meeldetuletuse võlakohustuse kohta koosseisus: põhinõue arve nr KHLO22019366 summas 5,57 eurot maksmata jätmisest, viivis 0,14 eurot ja sissenõudmiskulud 20 eurot, kokku 25,14 eurot. Tarbija saatis 20.09.2022 kauplejale kirja, et ei ole arvet saanud, kaupleja edastas 22.09.2022 arve nr KHLO22019366, tarbija tasus arve 5,57 eurot 22.09.2022. Tarbija keeldus viivise ja sissenõudmiskulude maksmisest kokku 20,14 euro ulatuses seetõttu, et ta ei saanud arvet tasuda enne, kui kaupleja oli selle tarbijale edastanud. Julianus Inkasso OÜ esitas tarbijale 17.10.2022 uue meeldetuletuse 20,14 euro suuruse võla tasumise kohta.

Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kohustus tasuda arve nr KHLO22019366 maksetähtaja ületamise eest viivist 0,14 eurot ja sissenõudmiskulusid 20 eurot.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja palus see jätta rahuldamata. Tarbija vaidlustas 30.04.2022 kuupäevaga arve saamise. Kaupleja väljastab arveid otse raamatupidamise programmist tarbija e-posti aadressile. Kaupleja väljastas arve nr KHLO22019366 05.05.2022 kell 15:28. E-kirjaga saatmise puhul annab kirja vastuvõttev meiliserver vea korral vastuse selle kohta, et kiri ei jõudnud kohale. Sellistel juhtudel saadetakse arve täiendavalt postiga. Tarbijale e-kirjaga arve saatmisel sellist veateadet ei saanud, seetõttu loetakse kiri kohale

toimetatuks. Arve on tarbijani kohale jõudnud, seda tõendavad kaupleja esitatud logifailid. Kaupleja saatis tarbijale 27.07.2022 meeldetuletuse, mille tekstis on toodud kontaktid, kuhu küsimuste korral pöörduda. Tarbija ei pöördunud nende kontaktide kaudu kaupleja poole.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue kuulub osaliselt rahuldamisele.

Pooled ei vaidle selle üle, et kaupleja osutas tarbijale korraldatud jäätmeveoteenust Jäätmeveoteenuse (JäätS) alusel ning et tarbija loetakse seaduse alusel elu- või tegevuskohajärgses jäätmeveo piirkonnas korraldatud jäätmeveoga liitunuks (§ 69 lg 1). Seaduse kohaselt on tarbija jäätmevaldaja (JäätS § 9), kes on kohustatud käitlema tema valduses olevaid jäätmeid vastavalt kehtestatud nõuetele või andma need käitlemiseks üle selleks õigust omavale isikule (§ 28 lg 1). Sellist õigust omavaks isikuks on kaupleja, kes teostab alates 01.03.2020 Kehtna, Põhja-Pärnumaa ja Märjamaa veopiirkonnas jäätmete vedu ja kogumist MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehooldakeskusega sõlmitud lepingu alusel.

Korraldatud jäätmeveo korral võivad pooled sõlmida lepingu. Kuid lepingu sõlmimata jätmine ei vabasta pooli seaduse alusel toimuva korraldatud jäätmeveoga kaasnevate kohustuste täitmisest: kaupleja on kohustatud tarbijale osutama regulaarselt graafiku alusel toimuvat jäätmevedu, tarbija on kohustatud maksma kauplejale tasu.

Komisjon palus pooltel esitada lepingulise suhte tuvastamiseks vastavaid tõendeid. Tarbija kinnitusel ei ole ta kauplejaga lepingut sõlminud ja tal ei ole kaupleja ees lepingulisi kohustusi.

Kaupleja kinnitas samuti lepingu puudumist. Kaupleja selgitustel osutab ta alates 01.03.2020 jäätmeveoteenust Kehtna, Põhja-Pärnumaa ja Märjamaa vallas kohaliku omavalitsuse poolt korraldatud riigihanke tulemusel valitud vedajana ning valla ja vedaja vahel sõlmitud Jäätmeveo kontsessiooni andmise lepingule. Seadus annab võimaluse osutada jäätmeveoteenust ilma vedaja ja jäätmevaldaja vahelise kirjaliku kokkuleppeta. Kaupleja edastas tarbijale teavitustele alates 01.03.2020 teenuse osutamise alustamisega ning edastas ka jäätmeveoteenuse osutamise lepingu nr 3032100 paludes see alla kirjutada tõrgeteta koostöö tagamiseks ja võimalike arusaamatuste vältimiseks. Tarbija ei nõustunud lepingut sõlmima.

Komisjon lähtub tarbijavaidluste lahendamisel ka Riigikohtu praktikast. Riigikohus avaldas 25.09.2013.a tsiviilasja nr 3-2-1-80-13 otsuse p 54 seisukoha, et JäätS § 69 lg 1 loob jäätmevaldaja ja vedaja vahel seadusest tuleneva lepingusarnase võlasuhte Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 6 mõttes, mille põhisisu on jäätmevedaja kohustus jäätmed kokku koguda ja ära vedada ning jäätmevaldaja kohustus selle eest maksta.

Riigikohtu viidatud VÕS § 3 p 6 kohaselt võib võlasuhe tekkida ka muust seadusest tulenevast alusest. VÕS § 1 lg 1 kohaselt kohaldatakse seaduse üldosas sätestatud samuti võlasuhetele, mis ei ole tekkinud lepingust. Seega vaatamata poolte vahel lepingu puudumisele on nende vahel tekkinud seadusest tuleneval alusel võlasuhe, millele kohalduvad VÕS üldosa sätted.

Tarbija ei ole vaidlustanud kaupleja poolt jäätmeveo korralist teostamist, tarbijal lasuvat tasu maksmise kohustust ega selle suurust.

Tarbija vaidlustas kaupleja poolt tasuarve esitamise aja leides, et kaupleja ei ole tõendanud

arve nr KHLO22019366 edastamist tarbijale 05.05.2022. Tarbija kinnitusel maksis ta arve koheselt kui selle 22.09.2022 kauplejalt sai. Tarbija vaidlustas kaupleja poolt arve hilinemisega maksmise eest tarbijale esitatud viivise ja sissenõudmiskulude nõuded.

Arvestades, et pooled ei ole viivises ega sissenõudmiskulude suuruses kokku leppinud, kohaldub VÕS § 1 lg 1 alusel kaupleja vaidlustatud nõuetele VÕS §-s 113 toodud seaduse alusel arvutatav viivis ning sissenõudmiskulude osas VÕS §-s 113.2 toodud seaduse alusel sissenõudmiskulude hüvitamine tarbija poolt.

Tarbijavaidluste komisjon vaatab läbi tarbija ja kaupleja vahelist tsiviilvaidlust, kumbki pool peab tõendama neid asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded ja väited. Tarbija tõendamise kohustuse aluseks on Tarbijakaitseaduse (TKS) § 46 lg 3 p 3, mille kohaselt märgib tarbija avalduses nõude ning seda põhjendavad asjaolud, TKS § 46 lg 5 kohaselt lisab tarbija asjaolude tõendamiseks tõendid.

Kaupleja nõuete põhjendatuse kontrollimiseks tuleb esmalt tuvastada, kas tarbijale esitati arve õigeaegselt ja kas tarbijal oli võimalus arvet tasuda õigeaegselt.

Tarbija vaidlustas kaupleja arve nr KHLO22019366 õigeaegse kättesaamise ja palus kauplejal tõendada, et arve on õigeaegselt tarbijale kättesaadavaks tehtud. Kaupleja osutas 21.04.2022 tarbijale graafikujärgset teenust, kauplejal oli õigus esitada tasuarve alates 22.04.2022. Poolte vahel on alates esimesest graafikujärgsest jäätmeveost 26.03.2020 kujunenud arve esitamise osas VÕS 25 lg 1 mõttes praktika, millise kohaselt kaupleja esitab eelmisel kuul osutatud teenuse eest tasuarve järgmisel kuul. Kaupleja väljastas vaidlusaluse arve tarbijale e-kirja teel 05.05.2022. Tarbija väitel ei saanud ta 05.05.2022 arvet kätte.

Riigikohus käsitles 29.11.2021 tsiviilasjas nr 2-19-14714 tehtud kohtuotsuses Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 69 lg 2 alusel eemalviibijale tahteavalduse e-kirja teel kättetoimetamist. See säte loeb tahteavalduse kättesaaduks, kui saajal oli mõistlik võimalus sellega tutvuda. Riigikohus selgitas otsuse p 11.2, et TsÜS § 69 lg 2 järgi on e-kiri jõudnud saajani, kui see on saabunud saaja või tema valitud teenusepakkuja serverisse, kuid e-kiri on kätte saadud alles siis, kui saajal on mõistlik võimalus sellega tutvuda. Riigikohtu hinnangul on juhul, kui e-kirja adressaat on füüsiline isik, kelle puhul ei tule eeldada saabunud e-kirjade kontrollimist iga päev, saab e-kirja lugeda kättesaaduks ühe nädala möödudes selle serverisse saabumisest. Riigikohus jagas otsuse p 11.4 tõendamiskoormise selgitades, et saatja on tõendanud e-kirja saatmist siis, kui see on saabunud kirja saaja mõjusfääri ja saajal oli mõistlik võimalus sellega tutvuda.

Antud juhul on kaupleja logifailidega tõendanud, et tema serverist saadeti tarbijale 05.05.2022 kell 15:28 e-kiri koos arvega. Logifaili kohaselt veateadet ei esinenud, seega e-kiri jõudis tarbija valitud teenusepakkuja serverisse. Tarbija peab tõendama, et tema ei saanud e-kirja kätte saada näiteks seetõttu, et tema teenusepakkuja serveri töös esinesid sellel hetkel häired või esinesid muud takistused, mille tõttu ei saanud tarbija arvet õigeaegselt kätte. Tarbija ei tõendanud seda.

Tarbijale oli teada korraldatud jäätmeveoga kaasnev tasu maksmise kohustus. Tarbijal on kohustus teha kauplejaga koostööd (VÕS § 23 lg 2). Kui tarbija väitel ei saanud ta 05.05.2022 saadetud arvet kätte, lasus tarbijal hoolsuskohustuse osana kohustus teatada sellest kauplejale.

Kaupleja selgitustel olid igal tarbijale saadetud arvel toodud kaupleja kontaktandmed. Tarbija ei ole sellele väitele vastu vaieldnud, seega pooled ei vaidle kaupleja kontaktandmetest

teadmise üle. Kaupleja lisas kontaktandmed ka 27.07.2022 saadetud võla meeldetuletusele. Meeldetuletuses on selgitus, et see kiri on saadetud automaatselt, kaupleja palus sellele mitte vastata. Kuid tarbija kinnitusel saatis ta nimelt samale meeldetuletuse kirjale vastuse teatega, et ei ole arvet saanud. Kaupleja ei saanud ebaõigele aadressile saadetud kirja kätte. Tarbija ei ole tõendanud, et ta oleks enne nõude inkassole üleandmist teatanud kauplejale kontaktandmete kaudu 05.05.2022 arve saamata jäämisest.

Komisjon loeb, et tarbija sai kaupleja 05.05.2022 e-kirjaga saadetud arve kätte hiljemalt 7 päeva möödumisel selle saatmisest, so 13.05.2022. Makse tähtpäev oli 20.05.2022, tarbijal oli võimalus tasuda arve õigeaegselt. Tarbija rikkus oma lepingusarnasest võlasuhtest tulenevat kohustust ja jättis ilma põhjusega kauplejale õigeaegselt tasumata arve nr KHLO22019366 summas 5,57 eurot.

Tarbija vaidlustas viivisenõude 0,14 eurot paludes tuvastada, et tal puudub kohustus maksta viivist. Viivisenõude eelduseks on rahalise kohustuse täitmise tähtaja rikkumine. Komisjon tuvastas, et tarbija rikkus kohustust ja hilines teenustasu arve tasumisega. Pooled ei ole tasu maksmisega viivitamisel kohaldatavas viivisemääras kokku leppinud. Sellisel juhul kuulub kohaldamisele seaduse alusel arvatav viivis. VÕS § 113 lg 1 kohaselt võib kaupleja nõuda tarbijalt viivist 8% aastas ehk ca 0,022% tasumisega viivitatud summalt päevas. Selle määra alusel arvatud kaupleja viivisenõue on põhjendatud. Komisjon jätab tarbija tuvastusnõude viivise osas seetõttu rahuldamata.

Tarbija vaidlustas sissenõudmiskulude nõude 20 eurot paludes tuvastada, et tal puudub kohustus maksta sissenõudmiskulusid. Asjaolude kohaselt saatis kaupleja tarbijale võla kohta meeldetuletusi ja edastas nõude inkassole. VÕS § 113.2 annab seadusest tuleneva aluse nõuda tarbijalt sissenõudmiskulusid, VÕS § 113.2 lg 1 kohaselt võib lepingu kehtivuse ajal kaupleja või tema volitatud inkassofirma nõuda tarbijalt sissenõudmiskulude hüvitamist iga sissenõutavaks muutunud kohustuse kohta saadetud meeldetuletuskirja eest summas kuni 5 eurot. Poolte vahel kehtib lepingusarnane võlasuhe edasi, meeldetuletuskirju on tarbijale saadetud, seega on sissenõudmiskuludest põhjendatud 5 eurot. Kaupleja ei ole põhjendanud sissenõudmiskuludest ülejäänud 15 euro suuruse nõude esitamise alust. Sellel põhjusel komisjon tuvastas, et tarbijal on kohustus tasuda kauplejale sissenõudmiskuludest 5 eurot ja tarbijal puudub kohustus tasuda kauplejale sissenõudmiskulusid 15 euro ulatuses.

Komisjon võttis otsuse vastu lihthäälteenamusega, kaks liiget olid otsuse poolt ja üks liige oli vastu. Otsusele vastu hääletanud liige koostas eriarvamuse, milline on koostatud eraldi.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Andry Krass
/allkirjastatud digitaalselt/